Súd:	Okresný súd Poprad
Spisová značka:	19C/43/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu:	8520201134
Dátum vydania rozhodnutia:	18. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Iveta Jenčová
ECLI:	ECLI:SK:OSPP:2023:8520201134.13

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

19C/43/2020

Okresný súd Poprad sudkyňou JUDr. Ivetou Jenčovou v spore žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XXX, XXX XX C. B., právne zastúpený: JUDr. Tibor Bacsó, advokátska kancelária, 040 01 Košice, Žriedlova 28, IČO: 42 408 083, proti žalovaným: 1) D. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX A., F. X, právne zastúpený: Mgr. Maroš Ježík, advokát, 058 01 Poprad, Murgašova 86/1, IČO: 37 877 291, 2) KOOPERATIVA poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group, IČO: 00 585 441, 816 23 Bratislava, Štefanovičova 4, o náhradu nemajetkovej ujmy takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaný 1/ a žalovaná 2/ sú p o v i n n í spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 20.000,- eur do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalobca m á voči žalovaným 1/ a 2/ n á r o k na 100% náhradu trov konania, ktoré budú vyčíslené samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1.Žalobca žiadal, aby súd zaviazal žalovaných v 1.a 2.rade spoločne a nerozdielne zaplatiť mu sumu 40 000,- € a nahradiť trovy konania. Uviedol, že žalovaný v 1.rade dňa 19.7.2017 okolo 10.25 hod. viedol po ceste č. X/XX v smere od Obce Hozelec do Popradu motorové vozidlo značky Chevrolet Corvette s medzinárodným číslom Spojených štátov amerických - štát New Jersey, EČ: G., číslo podvozku 1Z37L7S434070, kde v rozpore s vodorovným dopravným značením V1a - pozdĺžna súvislá čiara, za ľavotočivou zákrutou, predchádzal pred ním jazdiace nezávislé motorové vozidlo, pričom v km 606,9 v dôsledku neprispôsobenia rýchlosti jazdy svojim schopnostiam, na rovnom úseku cesty, pri zaraďovaní sa pred nezistené vozidlo do pravého jazdného pruhu, nezvládol vedenie vozidla a s týmto dostal bočný šmyk, pri ktorom prešiel do protismerného jazdného pruhu, kde pravou bočnou časťou vozidla v oblasti dverí narazil do prednej časti protiidúceho motorového vozidla továrenskej značky Hyundai Getz, EČ: E. XXXXX vodiča H. I.. Pri nehode spolujazdec žalovaného v 1.rade mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX utrpel prekrvácanie mäkkých pokrývok lebečných, zlomeninu lebečnej klenby, zlomeninu lebečnej spodiny, zakrvácanie medzi mäkké pleny mozgu, odtrhnutie mostu mozgu, roztrhnutie spodinových tepien mozgu, zakrvácanie do komôr mozgu, opuch mozgu, roztrhnutie väzivového spojenia chrbtice so spodinou lebky s jeho prekrvácaním, zlomeniny kľúčnych kostí a rebier obojstranne, pomliaždenie pľúc, centrálne roztrhnutie pravých pľúc, centrálne roztrhnutie ľavých pľúc, roztrhnutie hrudníkovej srdcovnice,

roztrhnutie bránice vľavo, viacnásobné povrchové roztrhnutie pečene, dvojnásobné centrálne roztrhnutie pečene, roztrhnutie až rozdrvenie sleziny, neúplné roztrhnutie ľavej obličky roztrhnutie pravého krížovo-bedrového kĺbu, zakrvácanie do pravej pohrudnicovej dutiny, ľavej pohrudnicovej dutiny a brušnej dutiny s centrálnou mozgovou smrťou v dôsledku polytraumatizmu, ktorým na mieste nehody podľahol. Vodič H. I. utrpel tiež vážne zranenia, ktoré žalobca rozpísal v žalobe, a ktoré si vyžiadali liečenie a závažne ho ovplyvnili v obvyklom spôsobe života po dobu najmenej 4 mesiacov. Žalovaný v 1.rade porušil svojím konaním ustanovenia § 3 ods. 2 písm. a), písm. b), § 4 ods. 1 písm. c), § 15 ods. 5 písm. a), písm. b), písm. b), § 16 os. 1 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke. Za toto konanie bol žalovaný v 1.rade uznaný vinným zo spáchania prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona a prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods.2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona a rozsudkom Okresného súdu Poprad sp. zn. 4T 14/2018 z 21.8.2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3To 46/2018 zo 30.4.2019 mu bol mu uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere dvoch rokov, na výkon ktorého bol zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, bol mu uložený trest zákazu činnosti viesť všetky druhy motorových vozidiel na dobu 6 rokov, bol zaviazaný zaplatiť poškodenému A. B. (žalobca) škodu vo výške 583,50 €, so zvyškom nároku na náhrad škody bol A. B. odkázaný na civilný proces. Poškodený H. I. bol s nárokom na náhradu škody odkázaný na civilný proces.
Žalobca je otcom usmrteného A. B., nar. XX.XX.XXXX, svoj nárok si uplatnil v súdnom konaní v súlade s ustanovením § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka. Žalovaný v 1.rade mal v čase usmrtenia maloletého uzavreté zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla so žalovaným v 2.rade. Zavinenie žalovaného v 1.rade je preukázané jeho odsúdením za spáchané prečiny. Žalovaný v 2.rade je pasívne legitimovaný v konaní s poukazom na príslušné ustanovenia zákona o povinnom zmluvnom poistení. Žalobca poukázal v súvislosti s pasívnou legitimáciou žalovaného v 2.rade aj na viaceré rozhodnutia Ústavného súdu SR.
S nebohým maloletým synom žil žalobca (jeho otec) v spoločnej domácnosti spolu so svojou rodinou. Udalosť, ktorú ľahkovážnym, bezohľadným, nezodpovedným a neoprávneným konaním spôsobil žalovaný v 1.rade, a na ktorej maloletý nemal žiaden podiel, zasiahla do života žalobcu a celej jeho rodiny nezvratným spôsobom. Nečakaným, šokujúcim a neprirodzeným spôsobom úmrtím syna žalobcu došlo k drastickému zásahu do rodinného života celej rodiny žalobcu, k jej rozvratu a k doživotnému zásahu do emocionálnej sféry. Je možné konštatovať, že došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv nebohého, a to do jeho najzákladnejšieho práva, práva na život. Rovnako žalovaný svojím protiprávnym konaním neoprávnene zasiahol do práv žalobcu, spôsobil ujmu spočívajúcu v porušení jeho osobnostných práv chránených ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka. S nebohým maloletým synom mal žalobca silné rodinné putá, po jeho nečakanej smrti prežíva pocity úzkosti, smútku , zúfalstva a šoku, ale tiež stratil tak možnosť viesť so synom spoločný život, vychovávať ho a od jeho smrti je ochudobnený jednak o sféru prirodzených vzťahov s jedným z najbližších rodinných príslušníkov, ale aj o stratu lásky a radosti prežívaných so svojim synom. Nie je jediný deň, kedy by nepociťoval stratu svojho syna, žiaden deň už nie je preňho a pre jeho rodinu taký, aký si ho vždy v kruhu rodiny priali. Žalovaný v 1.rade tak pripravil žalobcu nielen o otcovskú lásku k synovi, ale aj o lásku, ktorú jeho nebohý syn dával svojim rodičom, starým rodičom, rodine a priateľom. Konaním žalovaného v 1.rade došlo k šokujúcemu úmrtiu mal. syna, k závažnému zásahu do práva na ochranu osobnosti žalobcu spočívajúceho v obmedzení súkromného a rodinného života. Život žalobcu a jeho rodiny sa už nikdy nedostane do predošlých koľají. Už samotný bežný život je poznačený a žiaľ nad stratou syna sa znásobuje hlavne počas vianočných a iných sviatkov, kedy tieto prestali byť pre žalobcu a členov jeho rodiny sviatkami radosti, pokoja a bezstarostnosti. Strata syna je nereparovateľná. Otcovi už nič nenahradí chvíle strávené so synom, prežívanie radosti z dieťaťa, z jeho úspechov, spoločný čas strávený s rodinou a priateľmi. Ujma, ktorá konaním žalovaného v 1.rade vznikla žalobcovi a jeho rodine je neodčiniteľná, a preto je na mieste priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 Občianskeho zákonníka.

2. Žalovaný v 1.rade v písomnom vyjadrení k žalobe uviedol, že pre určenie výšky primeraného zadosťučinenia súd musí prihliadať a vychádzať z dvoch kritérií, a to jednak zo závažnosti vzniknutej ujmy, ako aj okolnosti, za ktorých do práva na ochranu osobnosti došlo. Skutočnosť, že úmrtie blízkej osoby je závažným zásahom do osobnostných práv nielen žalobcu, ale vo všeobecnosti každého človeka je nespornou skutočnosťou. V tejto veci je však podstatným to, za akých okolností k zásahu došlo. Preto navrhol, aby si súd ako dôkaz do konania pripojil súdny spis vedený na Okresnom súde v Poprade pod sp. zn. 4T/14/2018, ktorého súčasťou je aj znalecký posudok z odboru dopravy, ktorý sa zaoberá okolnosťami vzniku dopravnej nehody. Oboznámenie sa so závermi znaleckého posudku v

tomto konaní je podstatným dôkazom pre rozhodnutie o priznaní výšky nemajetkovej ujmy vzhľadom k tomu, že neexistuje právna úprava, ktorá by riešila spôsob výpočtu priznávania výšky nemajetkovej ujmy. Posúdenie výšky nemateriálnej ujmy je závislé od úvahy súdu. Súd vo svojom rozhodnutí musí uviesť dôvody, pre ktoré priznaná náhrada nemajetkovej ujmy má konkrétnu výšku. I keď výška nemateriálnej umy je predmetom voľnej úvahy súdu, táto úvaha sa musí opierať o preskúmateľné hľadiská. Uplatnenie voľnej úvahy sa tak nesmie stať nepreskúmateľnou ľubovôľou súdu mimo rámec akejkoľvek kontroly. Výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je určovaná základnými zákonnými kritériami. A to predovšetkým závažnosťou vzniknutej ujmy a okolnosťami, za ktorých k porušeniu práva došlo. Za závažnú ujmu treba považovať ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky považuje za ujmu značnú. Pritom však nie sú rozhodujúce jej subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, teda to, či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase (v tej istej situácii) vnímala aj každá iná fyzická osoba. Kvantifikácia „odškodnenia“ nemajetkovej ujmy prirodzene neznamená bezhraničnú neobmedzenosť. Primárne je preto potrebné vychádzať z individuálnych okolností prípadu a stretu práv postihnutej osoby a osoby, ktorá spôsobila neoprávnený zásah. Žalovaný uviedol, že nechce nijako spochybňovať to, že smrť blízkej osoby je závažným zásahom do osobnostných práv žalobcu, a že na jeho odstránenie sa poskytuje ako forma primeraného zadosťučinenia aj peňažná kompenzácia vzniknutej ujmy. Žalovaný však v súvislosti s požadovanou výškou nemajetkovej ujmy 40.000,- € poukázal na to, že v minulosti predložil žalobcovi návrh písomnej dohody o náhrade škody, ktorej súčasťou bola aj nemajetková ujma, kde sa strany dohodli na sume 17.083,50 €, k podpisu tejto dohody však nedošlo. Z jej obsahu však vyplýva, že žalovaný v 1.rade žalobcovi okrem sumy 583,50 € priznanej rozhodnutím vydaným v konaní vedenom na OS Poprad pod sp. zn. 4T/14/2018, uhradil aj sumu 1.700,- €, a to bez ohľadu na to, že by ho k tomu zaväzovalo akékoľvek súdne rozhodnutie. Nesúhlasil preto s výškou požadovanej ujmy.

3. Žalovaný v 2.rade v písomnom vyjadrení k žalobe vzniesol námietku premlčania. Uviedol, že žalobca si nároky môže uplatňovať výlučne podľa zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov, pričom tento zákon v § 15 ods. 2 vyslovene v otázke premlčania nároku poškodeného odkazuje na § 106 Občianskeho zákonníka a na to, že na premlčanie nárokov poškodených, ktoré je žalovaný v 2.rade povinný hradiť sa vzťahuje 2ročná premlčacia doba. V danom prípade je potrebné posudzovať plynutie premlčacej doby, resp. jej plynutie voči žalovanému v 2.rade samostatne bez ohľadu na uplatnený nárok v rámci adhézneho konania voči osobe prevádzkovateľa alebo osobe, ktorá škodu spôsobila. Poukázal na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13Co/1028/2013, potvrdený uznesením NS SR sp. zn. 5Cdo/117/2014 zo 17.3.2016. Nakoľko k úmrtiu A. B. došlo dňa 19.7.2017, považoval žalovaný nárok voči sebe za premlčaný. Ďalej uviedol, že aj po vydaní rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6MCdp/1/2016 z 31.7.2017 a jeho publikovaní v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR č. 8/2018 pod číslom 61, sa nestotožňuje so záverom NS SR o pasívnej vecnej legitimácii poisťovní v sporoch o náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých po obetiach dopravných nehôd spôsobených prevádzkou motorového vozidla. Podľa neho neboli splnené podmienky pre eurokonformný výklad tzv. motorových smerníc. Na podporu svojho stanoviska poukázal na rozhodnutie NS SR sp. zn. 6MCdo/1/2016 a citoval ustanovenie § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z.. Žalovaný ďalej namietal, že žalobca v podanej žalobe neoznačil žiaden dôkaz na preukázanie existencie veľmi úzkej citovej väzby medzi ním a zomrelým, ako aj na preukázanie tak závažného zásahu do súkromného a citového života žalobcu, ktorý by odôvodňoval priznanie finančného zadosťučinenia, s výnimkou jeho vlastnej výpovede. Rovnako požadovanú výšku náhrady nemajetkovej ujmy považoval za neprimeranú. Súd musí prihliadnuť okrem závažnosti vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo, k naplneniu požiadavky účinného primeraného zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu, ale i k požiadavke nezneužívania tohto právneho prostriedku. Priznanie nemajetkovej ujmy, ako ustálili súdy, nie je reparáciou, nesmie byť prostriedkom obohacovania sa a nesmie pôsobiť na škodcu likvidačne. Poukázal na judikatúru R29/2001 a rozsudok KS v Banskej Bystrici sp. zn. 12Co/215/2018. Žalovaný v 2.rade ďalej konštatoval, že z rozhodovacej praxe súdov je zrejmé, že otázka spoluzavinenia usmrtenej osoby je taktiež podstatná pri rozhodovaní o výške uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. V ďalšom citoval ustanovenia § 12 a § 13 zákona č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov a v tej súvislosti poukázal na skutočnosť, že 50 násobok minimálnej mzdy predstavuje sumu 29 000,- € pre všetkých pozostalých, preto žalovaná suma je nepomerne vyššia, než aké by bolo poskytnuté odškodnenie poskytnuté pozostalým osobám v súvislosti s úmrtím ich blízkej osoby v dôsledku úmyselného násilného trestného činu, ktorí častokrát musia žiť s vedomím, že ich blízka osoba pred smrťou zažívala mučivé pocity, bolesť a strach. Žalovaný v 2.rade v závere

vyjadrenia žiadal, aby sa súd z dôvodu hospodárnosti v prvom rade vysporiadal so vznesenou námietkou premlčania a následne aby žalobu voči nemu zamietol.

4. Žalobca na pojednávaní vypovedal, že strata syna je preňho neopísateľný zásah do života, neopísateľná strata. Mali krásny vzťah. Zasiahlo to celú rodinu. Pre nich už vlastne neexistujú žiadne sviatky, Vianoce, Veľká noc, prázdniny. Bol to jeho jediný syn. Ťažko sa mu o tom hovorí. Trávili spolu veľa času. Chodili na ihrisko, chodil s ním na akcie a súťaže dobrovoľných hasičov, keďže žalobca bol dobrovoľný hasič. Veľa času trávil aj so súrodencami žalobcu, s jedným, druhým strýkom, s jednou, druhou tetou, so starými rodičmi. Na otázky právnych zástupcov žalovaných odpovedal, že syn rád chodil do školy, aj na rôzne krúžky, hral tenis. Manželka žalovaného mu poslala na pomník nejaké peniaze, ale ten bol urobený. Keďže mal nejaký vzťah so švagrinou žalovaného, bavili sa o tom. Aj na základe jej želania, sumu najprv prijať nechcel, nakoniec ju prijal. Presne o akú sumu išlo, to si nepamätá, mohlo ísť o 1.700,- €. So synom žil v spoločnej domácnosti aj so starými rodičmi a jeho bratmi. S matkou neb. syna neboli zobratí, bol v jeho výlučnej starostlivosti. Matka jednoducho odišla. Vozidlo, v ktorom bol jeho syn, viedol žalovaný. Nemali žiaden vzťah, len žalobca mal partnerku, ktorá je jeho švagrinou.
Právny zástupca žalovaného v 1.rade na pojednávaní predložil súdu článok publikovaný v bulletine Slovenskej advokácie č. 9/2017 v súvislosti s náhradou nemajetkovej ujmy pozostalého príbuzného. Ide o článok JUDr. Róberta Šorla PhD., ktorý je v súčasnosti sudcom. Predložil súdu časť tohto článku a to tabuľku a uviedol, že v takýchto prípadoch kedy vinník dopravnej nehody nepožil pred nehodou alkohol a jej príčinou bola nesprávna technika jazdy, súdy priznávajú pozostalým od 8.000,- € do 25.000,- €. Sú tu len 2 kritéria, z ktorých súd má vychádzať pri priznávaní náhrady nemajetkovej ujmy. Súd ma prihliadať na skutočnosť, že žalovaný nepožil alkoholické nápoje pred jazdou, išiel povolenou rýchlosťou. Je pravdou, že porušil dopravné predpisy tak, ako to bolo prezentované. Žalovaný v 1.rade na pojednávaní uviedol, že vie, čo spôsobil. Sám má 2 malé deti. Je si toho vedomý, uznal svoju chybu. Už to nemôže zobrať späť. Nič si z tej nehody nepamätá, nevie vlastne čo sa stalo.
Žalovaný v 2.rade na pojednávaní nesúhlasil so stanoviskom žalobcu pokiaľ ide o to, že by tento nárok nemal byť premlčaný. Poukázal, na písomné vyjadrenie, na uznesenie NS SR 5Cdo117/2014 z 17.03.2016 a rozsiahlu judikatúru. V záverečnej reči zotrval na vznesenej námietke premlčania nároku žalobcu voči nemu s poukazom na rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn 6 MCdo 1/2016, z 31. 7.2017 (R 61 /2018). Na všetky nároky, ktoré je povinný hradiť na základe zákona o PZP, vrátane nárokov titulom škôd na zdraví, sa vzťahuje 2-ročná premlčacia doba. V danom prípade je potrebné posudzovať plynutie premlčacej lehoty resp. je uplynutie voči žalovanému 2 samostatne, bez ohľadu na uplatnený nárok v rámci adhézneho konania voči osobe prevádzkovateľa alebo osobe, ktorá škodu spôsobila. Opäť poukázal na viaceré súdne rozhodnutia. Čo sa týka žalobcom požadovanej výšky náhrady za nemajetkovú ujmu, tento považuje za neprimeranú. Zopakoval dôvody, pre ktoré je neprimeraná, aj s poukazom na viac súdnych rozhodnutí a citáciu z nich. Z pripojeného trestného spisu - zo Zápisnice o výsluchu žalobou v trestnom konaní zo dňa 28.11.2017 vyplýva, že žalobca, keď zistil, že žalovaný 1 má vozidlo Chevrolet Corvete, sám mu navrhol, aby jeho syna na druhý deň povozil, poznali sa zbežne asi rok. Žalobca zveril svojho maloletého syna osobe, ktorú dostatočne nepoznal, aby ho povozila v rýchlom športovom motorovom vozidle. Zjavne si nepreveril, akým šoférom je žalovaný, či jazdí bezpečne, inak by zrejme nadobudol vedomosť o bohatej priestupkovej minulosti žalovaného 1. Z uvedenej zápisnice ďalej vyplýva, že žalobca sám svojho syna vyprevadil k autu a videl, ako si sadol na miesto spolujazdca, avšak zjavne svojho syna sám aktívne neupozornil na samozrejmú vec a to, aby sa pripútal bezpečnostným pásom, pretože na otázku vyšetrovateľa odpovedal: „Neviem si spomenúť, či mali obaja zapnuté bezpečnostné pásy“. Navyše maloletý bol vo veku. kedy povinnosť pripútať sa v motorovom vozidle bezpečnostným pásom musel ovládať aj sám, najmä ak aj svedkyňa J. K. na pojednávaní dňa 23.6.2021 vypovedala. že s maloletým často jazdievali na výlety. Skutočnosť, že maloletý nebol vo vozidle pripútaný, potvrdili v trestnom konaní viacerí svedkovia, a uvedená skutočnosť vyplýva aj z rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3To/46/2018-634 zo dňa 30.4.2019 (str. 6 rozsudku), pritom práve bezpečnostný pás mohol v danej situácii zachrániť maloletému život. K tomu žalovaný poukázal na judikát R 29/2001, z ktorého vyplýva, že súd musí zohľadniť aj správanie postihnutej osoby a toto premietnuť do výšky priznanej nemajetkovej ujmy. Z ustálenej rozhodovacej praxe súdov je zrejmé, že aj otázka spoluzavinenia usmrtenej osoby je podstatná pri rozhodovaní o výške uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Poukázal opäť na súdne rozhodnutia a žiadal, ak súd nevyhovie vznesenej námietke premlčania, aby pri určení výšky škody zohľadnil ním uvedené kritéria.

5. Svedkyňa J. K., sestra žalobcu vypovedala, že ich rodina tým, čo sa stalo, utrpela neskutočnú stratu a už nič nie je tak, ako bolo, ani tie vzťahy, všetko sa narušilo. Ona mala 14 rokov, keď brat so svojou

družkou a synom prišli bývať do tohto domu, všetci sa veľmi tešili, ona ho spočiatku brala ako brata, starší súrodenci ako syna. Má ešte ďalších 4 súrodencov. Keď mal 1,5 roka, odišla od neho mama a od brata družka, s ktorou mal syna. Všetci sa snažili pomáhať, boli neustále v kontakte, trávili spolu všetky chvíle, chodili na výlety, samozrejme Vianoce, sviatky. Ostalo po ňom v dome neskutočné prázdno, prázdna izba, majú len fotky, pri ktorých každý deň horí sviečka. Bol to aj prvorodený vnuk ich rodičov. Brat a jeho syn mali vzťah ako každý otec a syn. Brat sa z neho tešil, trávili spolu všetky voľné chvíle, chodil do práce, aby ho mal z čoho uživiť, brával ho na výlety. Toto sa stalo v stredu, v piatok mali naplánovaný ďalší výlet do Maďarska, tam už bohužiaľ nešli. Ich vzťah bol o to intenzívnejší, že keď odišla matka-družka, bola celá starostlivosť na bratovi, aj keď sa mu všetci snažili pomáhať. Po tejto udalosti sa brat zrútil psychicky, dodnes sa z toho nedostal, je uzavretý a aj ich vzťahy medzi súrodencami už nie sú také, aké boli, nedokážu sa už tak porozprávať. Mal. A. bol pekný urastený vysoký chlapec, mal veľa kamarátov s ktorými trávil čas po škole, mal veľa záľub, v škole hrával tenis, bavil ho hokej, bol členom dobrovoľného hasičského zboru, bolo toho veľa, čo ho bavilo, učil sa celkom dobre. Po tejto udalosti brat vyhľadal pomoc psychiatra alebo psychológa a viac ako pol roka užíval predpísané lieky. V súčasnosti jeho život prebieha tak, že chodí do práce, žije uzavretý život, nežijú spolu v dome a vídajú sa oproti tomu, ako to bolo pred touto udalosťou veľmi zriedka. Žije sám.

6. Po vykonanom dokazovaní súd rozhodol rozsudkom zo dňa 7. júla 2021 tak, že žalovaný v 1. rade a žalovaná v 2. rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 40.000,- eur do 21 dní od právoplatnosti rozsudku. O trovách konania súd rozhodol tak, že žalobca má voči žalovaným v 1. a 2. rade nárok na 100 % náhradu trov konania, ktoré budú vyčíslené samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

7. Proti rozsudku podali odvolanie obaja žalovaní. Žalovaný v 1. rade namietal výšku priznanej nemajetkovej ujmy, ktorú nie je možné považovať za proporcionálnu s poukazom na rozhodovaciu prax súdov a ktorá nezohľadňuje konkrétne okolnosti prípadu. Súd nezohľadnil všetky zákonom stanovené kritériá ustanovené v § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Žalobca odprevadil maloletého k autu a videl ako si sadol na miesto spolujazdca bez toho, aby skontroloval či má zapnutý bezpečnostný pás. Táto skutočnosť bola preukázaná aj v trestnom konaní. Uviedol, že súd prvej inštancie svojim rozhodnutím nerešpektoval dôsledne ustanovenie § 220 ods. 2 CSP. V odôvodnení svojho rozhodnutia nevysvetlil dostatočne a výstižne, ako posúdil dané skutkové tvrdenia. Žalovaná v 2. rade namietala, že súd prvej inštancie sa nedostatočne vysporiadal s námietkou premlčania nároku. Zároveň nezohľadnil všetky zákonom kritériá stanovené ustanovením § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Poukázala na to, že prvoinštančný súd pochybil, keď zaviazal žalovaných plniť spoločne a nerozdielne. Citovala ust. § 511 ods. 1 Občianskeho zákonníka a uviedla, že vzťah medzi žalovaným v 1. rade ako škodcom a žalovanou v 2. rade ako poistiteľom nie je vzťahom upraveným v ust. § 511 OZ a titul, na základe ktorého má plniť žalovaný v 1. rade je odlišný od toho, na základe ktorého by plnila žalovaná v 2. rade. Súd prvej inštancie dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, keď žalobcovi priznal sumu 40.000,- €. Skutočnosť, že maloletý nebol vo vozidle pripútaný, potvrdili v trestnom konaní viacerí svedkovia a vyplýva to aj z rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 3To/46/2018-634. Práve bezpečnostný pás mohol zachrániť maloletému život. Súdom priznanú nemajetkovú ujmu považovala za neprimeranú a nezohľadňujúcu konkrétne okolnosti daného prípadu.

8. Krajský súd v Prešove v rámci odvolacieho konania Uznesením sp. zn. 17Co/37/2022 – 240 zo dňa 9.februára 2023 zrušil rozsudok a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Pokiaľ ide o žalovanou v 2.rade vznesenú námietku premlčania odvolací súd uviedol, že na prejednávanú vec sa vzťahuje všeobecná trojročná premlčacia lehota, ktorá začína plynúť od nasledujúceho dňa po dni, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilému porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby (v tomto prípade úmrtie syna žalobcu). Keďže v danom prípade došlo k rozhodujúcej skutočnosť dňa 19.7.2017, od nasledujúceho dňa začala plynúť všeobecná trojročná premlčacia lehota, ktorá uplynula dňa 20.7.2020 a žaloba v tejto veci bola súdu doručená 30.6.2020. Návrh žalobcu preto nie je premlčaný.
V súvislosti s námietkou žalovanej v 2. rade, ktorá sa týkala nedostatku jej pasívnej vecnej legitimácie, sa odvolací súd taktiež plne stotožnil s argumentáciou súdu prvej inštancie, a teda s tvrdením, že žalovaná je pasívne legitimovanou v predmetnom konaní. Odvolací súd uviedol, že pri svojom právnom závere o pasívnej vecnej legitimácii žalovanej v 2.rade súd prvej inštancie správne vychádzal z rozhodnutie R 61/2018 uverejneného v Zbierke stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho súdu č. 8/2018. Keďže o

uplatnenom nároku prvoinštančný súd rozhodoval v čase, kedy už uvedené rozhodnutie bolo aj verejne známe, správne vychádzal z jeho záverov a zjednocujúcej povahy tohto rozhodnutia.
K námietke žalovanej v 2.rade, že v danom prípade nie je možné oboch žalovaných zaviazať na náhradu nemajetkovej ujmy spoločne a nerozdielne, odvolací súd poukázal na to, že aj keď žalobca mohol žalovať osobitne každého zo žalovaných, v prípade takejto spoločnej žaloby, súd prvej inštancie rozhodol správne, pokiaľ oboch žalovaných zaviazal na zaplatenie priznanej sumy spoločne a nerozdielne, nakoľko zo žiadneho právneho predpisu, resp. z rozhodnutia súdu nevyplýva, aby žalovaní boli zodpovední v rozsahu určitých podielov.
K námietke oboch žalovaných ohľadom priznanej výšky náhrady nemajetkovej ujmy odvolací súd konštatoval, že je nesporné, že základ nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy je daný, pretože v dôsledku dopravnej nehody zomrel maloletý syn žalobcu, čím bolo zasiahnuté do práva žalobcu na súkromie a rodinný život. Medzi žalobcom a nebohým maloletým existovali veľmi blízke sociálne a citové vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného rodinného života, ktoré zintenzívňoval fakt, že žalobca bol pre maloletého jediným rodičom. Úmrtím syna vznikla žalobcovi taká ujma, ktorá mu bráni napĺňať jeho individuálne citové potreby. Bezprostredne po jeho smrti bol žalobca v šoku z jeho úmrtia a neskôr sa tieto city zmenili na smútok zo straty blízkej osoby, ktorý v konečnom dôsledku pretrváva doposiaľ. Tak, ako konštatoval prvoinštančný súd, žalobca prežíval túto citovú ujmu ako bremeno, s ktorým sa veľmi ťažko vyrovnáva. Pri úvahe o primeranosti výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je potrebné prihliadnuť na účel tohto inštitútu. Jednou z jeho funkcií je satisfakčná funkcia, ktorá má vyvážiť, resp. zmierniť nepriaznivý následok neoprávneného zásahu. Neoprávnený zásah sa nedá vo forme nemajetkovej ujmy vzniknutej porušením osobnostných práv odstrániť a odškodniť v celom rozsahu a tak kvantifikovať „cenu" súkromia, resp. rodinného života. Je možné len reparovať následky takejto ujmy, pričom účelom tejto náhrady nie je reparácia celej nemajetkovej ujmy, ale výhradne iba zmiernenie jej následkov. Okrem toho, nemajetková ujma má aj preventívno sankčný charakter, ktorý má zásadný vplyv pri postihovaní pôvodcu zásahu, bez ohľadu na zavinenie. Subjektívny prvok zavinenia by mal mať vplyv len pri zohľadňovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Jednorazová náhrada nemajetkovej ujmy musí mať určité limity, ktoré by dostatočnou formou plnili najmä funkciu satisfakčnú, ktorá by zmiernila citovú ujmu poškodenej osoby. Odvolací súd uviedol, že prvoinštančný súd správne skúmal okolnosti na strane žalobcu, ktoré mohli mať zásadný vplyv na určenie výšky nemajetkovej ujmy. V súlade s judikatúrou, je potrebné pri určení výšky nemajetkovej ujmy zobrať do úvahy kritériá na strane poškodeného, ale aj na strane škodcu. Na strane škodcu ide o postoj páchateľa (ľútosť, náhrada škody, ospravedlnenie), majetkové pomery páchateľa, miera zavinenia, resp. spoluzavinenia zomrelého. Je potrebné na strane páchateľa zohľadniť, najmä pri trestných činoch, kde páchateľ z nedbanlivosti zavinil smrteľný následok to, aby uložená povinnosť nemala pre páchateľa doživotné likvidačné následky, t. j. znemožňovala mu viesť znesiteľný a ľudsky dôstojný život. V súvislosti s výškou priznanej náhrady existuje množstvo súdnych rozhodnutí. Určitým merítkom pri stanovení tejto výšky môže byť napr. aj rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva v prípade Kontrová c/a Slovenská republika, na základe ktorého bola sťažovateľke priznaná nemajetková ujma 25.000 EUR za to, že nekonaním štátnych orgánov bolo zasiahnuté do jej osobnostných práv usmrtením jej oboch maloletých detí, pričom v danom prípade došlo k absolútnemu rozvráteniu jej rodinného života, keďže boli usmrtené obe jej dcéry a sťažovateľka iné deti nemala. Rovnako určitým kritériom môže byť aj odškodňovanie obetí trestných činov (zákon č. 274/2017 Z.z.), kde však k smrti dochádza v dôsledku úmyselného (násilného) trestného činu, teda nie nedbanlivostného, ako je v tomto prípade. Odvolací súd považoval žalobou navrhnutú sumu, ktorú súd prvej inštancie aj priznal, za neprimerane vysokú. Každý prípad je samozrejme individuálny, ale zároveň je potrebné zohľadniť aj judikatúru týkajúcu sa obdobných vecí tak, aby s poukazom na predvídateľnosť súdnych rozhodnutí a právnu istotu, bola zachovaná určitá kontinuita súdneho rozhodovania pri danom type sporu.
K námietke, že sa súd prvej inštancie nevysporiadal so skutočnosťou, že nebohý maloletý nemal zapnutý bezpečnostný pás odvolací súd poukázal na to, že spoluzavinenie súd skúma z úradnej povinnosti. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie však nevyplýva, akým spôsobom sa prvoinštančný súd vysporiadal s touto námietkou. Nehodnotiac, že maloletý nebol pripútaný iba konštatoval, že zo strany nebohého nedošlo k žiadnemu pochybeniu. Maloletý mal v čase nehody už skoro 13 rokov a s poukazom na ust. § 9 Občianskeho zákonníka mal, podľa názoru odvolacieho súdu, primeranú rozumovú a vôľovú vyspelosť týkajúcu sa povinnosti pripútať sa v aute bezpečnostným pásom. Prvoinštančný súd taktiež neskúmal, ako žalobca, teda zákonný zástupca nebohého, inštruoval svojho syna pri nastúpení do motorového vozidla práve ohľadom skutočnosti, aby sa pripútal bezpečnostným pásom, resp. zákonnému zástupcovi nič nebránilo, aby synovi uložil túto povinnosť a aj skontroloval, či sa bezpečnostným pásom pripútal.

Odvolací súd tiež konštatoval, že nie je zrejmé, akým spôsobom sa súd prvej inštancie vysporiadal so skutočnosťou, že žalovaný v 1. rade už uhradil žalobcovi sumu 1.700 eur, čo taktiež nie je nezanedbateľná suma, ktorú mal samozrejme súd prvej inštancie zohľadniť pri svojom rozhodovaní.
Vzhľadom na uvedené odvolací súd uložil súdu prvej inštancie povinnosť zaoberať sa spoluzavinením nebohého s ohľadom na záver vyplývajúci z trestného konania, a to, že nebohý nebol pripútaný bezpečnostným pásom (žalovaná v 2. rade poukázala na to, pokiaľ by pripútaný bol, následky dopravnej nehody nemuseli byť fatálne). Uvedenú skutočnosť je potrebné vyhodnotiť aj s poukazom na ust. § 9 Občianskeho zákonníka. Taktiež je potrebné výsluchom žalovaného zistiť, akým spôsobom žalobca ako zákonný zástupca inštruoval svojho syna, resp. ako ho inštruoval samotný žalovaný. A rovnako je potrebné pri priznaní nemajetkovej ujmy vyhodnotiť zaplatenie sumy 1.700,- € žalovaným a zohľadniť rozhodovaciu prax súdov týkajúcu sa obdobných prípadov z dôvodu, že výška priznanej nemajetkovej ujmy sa skutočne javí ako neprimerane vysoká.

9. Po zrušení a vrátení veci súdu prvej inštancie a po doručení zrušujúceho uznesenia krajského súdu stranám sporu, postupoval súd prvej inštancie v zmysle uložených úloh krajským súdom v intenciách tohto zrušujúceho uznesenia, pričom je samozrejme viazaný právnym názorom vysloveným odvolacím súdom.

10. Žalobca zastúpený právnym zástupcom v písomnom vyjadrení po obdržaní uznesenia krajského súdu a rovnako tak na súdnych pojednávaniach, trval v plnom rozsahu na podanej žalobe, Mal zato, že on samotný nie je zodpovedný, ani spoluzodpovedný za spôsobenú škodu a jej následky, nakoľko neporušil žiadnu zákonom stanovenú povinnosť. V rovnakom rozsahu nebol zodpovedný ani jeho nebohý syn. Teda nedošlo k spoluzavineniu nebohého, nakoľko plne zodpovedný za nebohého v čase jazdy bol žalovaný v 1. rade . V tejto súvislosti poukázal predovšetkým na ust. § 45 ods. 1 zákona č.8/2009 Z. z., ust. § 9 a § 422, ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka. Na základe uvedených ustanovení zákona o cestnej premávke a ich logickým a jazykovým výkladom je zrejmé, že plne zodpovednou osobou pri preprave nebohého maloletého bol žalovaný v 1. rade. Zodpovednosť za vozidlo aj bezpečnosť posádky nesie vodič a tento je zo zákona povinný zabezpečiť v prípade prepravy maloletých osôb dodržanie všetkých povinností, teda aj pripútanie sa spolucestujúcich bezpečnostným pásom. Z tohto dôvodu z hľadiska zodpovednosti považoval za irelevantné skúmanie, akým spôsobom žalobca, ako zákonný zástupca, inštruoval svojho syna pri zapnutí bezpečnostného pásu. Vzhľadom k naznačeným záverom odôvodnenia uznesenia krajského súdu z dôvodu opatrnosti uviedol, že aj v zmysle § 9 a § 422 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka žalovaný v 1. rade prevzatím nebohého maloletého do auta prevzal zároveň aj zodpovednosť dohliadajúcej osoby. Úroveň dohľadu, ktorá bude vyžadovaná pre naplnenie kritéria náležitosti dohľadu, bude v konkrétnom prípade závislá aj od nebezpečnosti aktivity vykonávanej dohliadanou osobou. Je možné jednoznačne konštatovať, že jazda autom vyžaduje náležitý dohľad dohliadajúcej osoby nad zvereným maloletým a súčasne zakladá výlučnú a samostatnú zodpovednosť dohliadajúcej osoby.
Ohľadom výšky náhrady škody súhlasil so záverom krajského súdu len v časti a to, že v súvislosti s výškou priznanej náhrady existuje množstvo súdnych rozhodnutí. Prečo má byť merítkom, vodítkom krajským súdom naznačený prípad spred skoro 20 rokov od udalosti (Kontrová c/a Slovenská republika), nie je zrozumiteľné, ani jasné, a to aj vzhľadom na časový ako aj materiálny posun judikatúry v tejto oblasti. Už vôbec nie je možné súhlasiť so závermi krajského súdu v bode 16 jeho uznesenia a to, že rovnako určitým kritériom môže byť aj odškodňovanie obetí trestných činov.. V tomto smere poukázal na Nález Ústavného súdu SR sp. zn. III ÚS 754/2016 zo dňa 24.1.2017, podľa ktorého s účinnosťou od 1.1.2013 bolo zákonom 412/2012 Z.z., ktorým sa menil zákon 513/2003 Z.z. doplnené ust. §17 ods. 4 limitujúce hornú hranicu výšky náhrady nemajetkovej ujmy, podľa ktorého výška náhrady nemajetkovej ujmy nemôže byť vyššia, ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu, ktorým je zákon č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi v znení neskorších predpisov. Zákon č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi v znení neskorších predpisov bol síce nahradený zákonom č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov v znení neskorších predpisov, no závery uvedeného nálezu Ústavného súdu sú aj po tejto legislatívnej zmene, stále aktuálne, nakoľko „nový“ zákon rovnako nezmyselne limituje rozsah odškodnenia. Žalobca podrobne rozobral uvedený nález ústavného súdu a uviedol, že už v konaní pred súdom prvej inštancie argumentoval, prečo považuje požadovanú výšku náhrady za adekvátnu. Zároveň poukázal príkladmo na prípad kde manžel (žalobca) následkom dopravnej nehody prišiel o manželku a bola priznaná rovnaká nemajetková ujmy 40.000,- € (rozsudok Okresného súdu Trnava 13C/126/2010 z 1. 10. 2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu

v Trnave 24 Co/368/2015 z 1. 7. 2015). Nie je možné súhlasiť s naznačeným limitom krajského súdu 25.000,- €, ani s aplikáciou prípadu Kontrová c/a SR, ktorý je podľa názoru žalobcu, čo sa týka výšky odškodňovania aj historicky (20 rokov) prekonaný. Pri vyčíslení výšky nemajetkovej ujmy príkladmo uviedol aj rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6 Cdo 185/2011 z 14. 3. 2012, v ktorom dovolací súd odmietol dovolanie, čím potvrdil správnosť rozhodnutí súdov nižších stupňov, ktoré poškodenému priznali náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 120.000,- €, a to z dôvodu nezákonného trestného stíhania a uloženia trestu odňatia slobody. Preto v kontexte takéhoto rozhodnutia nemožno považovať priznanie náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 40.000,- € pri úmrtí jediného syna žalobcu na neprimerané.
K správaniu žalovaného v 1.rade po nehode a v trestnom konaní konštatoval, že deklarovaná ľútosť žalovaného bola účelová, s cieľom zmierniť následky predovšetkým pre svoju osobu, ku ktorej pristúpil až „pod ťarchou vykonaných dôkazov, svedčiacich v jeho neprospech“ (str. 4 ods. 2 rozsudku Okresného súdu Poprad, sp. zn. 4T 14/2018 z 21. 8. 2018). Nasvedčuje tomu predovšetkým skutočnosť, že vyjadrenie ľútosti nasledovalo až po sťažnosti žalovaného v 1. rade proti vzneseniu obvinenia, pričom priamo v zápisnici o svojom výsluchu z 28. 07. 2017 mimo iné uviedol, že „Čo sa týka skutku, ktorý mi je kladený za vinu ja som stále presvedčený o tom, že ja som neurobil chybu. Viacej sa ku skutku, ktorý mi je kladený za vinu vyjadriť neviem“. Žalobca poukázal aj na časť odôvodnenia rozsudku v trestnom konaní (rozsudok Okresného súdu Poprad, sp. zn. 4T 14/2018 z 21. 8. 2018), že „obžalovaný arogantnou jazdou pri nezmyselnom predvádzaní svojich vodičských schopností a vlastností vozidla, ktoré sám dobre nepoznal, cudziemu dieťaťu zbesilým konaním dospelého človeka, otca dvoch maloletých detí, spôsobil smrť cudziemu dieťaťu a spôsobil aj vážnu poruchu zdravia ďalšej dospelej osobe“. Rovnako Krajský súd v Prešove v rozsudku 3To/46/2018 z 30. 04. 2019, na odvolanie žalovaného v 1. rade konštatoval, že „v osobe obžalovaného ide o extrémne nezodpovedného vodiča“. Žiaden z konajúcich súdov v trestnom konaní nekonštatoval akékoľvek spoluzavinenie inej osoby.

11.Žalovaný v 1.rade zastúpený právnym zástupcom v konaní po zrušení a vrátení veci poukázal na to, že skutkový stav v tejto veci nie je sporný, sporná je len výška požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Mal zato, že žalobou domáhaná výška nie je primeraná okolnostiam, za ktorých došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobcu. Poukázal na závery rozhodnutia Krajského súdu v Prešove, ktorý naznačil určité limity pre priznanie výšky nemajetkovej ujmy a tieto doplnila aj žalovaná v 2.rade podaním zo dňa 18.5.2023, v zmysle ktorých mal zato, že maximálna suma nemajetkovej ujmy by nemala presiahnuť sumu 21.750 €, avšak len v prípade, ak by súd nemal povinnosť zohľadniť aj mieru spoluzavinenia na vzniku takejto nemajetkovej ujmy. Vykonaným dokazovaním však bolo preukázané spoluzavinenie, a preto by sa táto maximálna suma mala ponížiť, mieru spoluzavinenia ponechal na úvahu súdu, akým spôsobom túto urči.

12. Podľa pokynov krajského súdu, súd na pojednávaní k okolnostiam inštruovania neb. mal. A. B. ohľadom zapnutia bezpečnostných pásov či otcom nebohého, alebo žalovaným, žalovaného vypočul. Tento si však na uvedené okolnosti, ani na iné okolnosti v súvislosti s nehodou nepamätal vôbec, len zopakoval ľútosť nad tým, čo sa stalo.. Ani otec nebohého, žalobca, si na uvedené okolnosti nepamätal. Uviedol len, že bol pri aute, keď syn nastupoval. Ale čo sa dialo potom si skutočne nepamätá. Ako rodič mu povedal, nech dáva na seba pozor.

13. Žalovaná v 2.rade sa stotožnila so závermi Krajského súdu v Prešove ohľadom neprimeranosti výšky nemajetkovej ujmy požadovanej žalobcom v podanej žalobe, ako aj ohľadne nutnosti zohľadniť" spoluzavinenie nebohého syna žalobcu. Poukázala v zhode s názorom odvolacieho súdu na rozumovú vyspelosť maloletého, na skutočnosť, že to, že maloletý nebol zapnutý bezpečnostným pásom vyplynula už z trestného konania. Spoluzavinenie v zmysle § 441 Občianskeho zákonníka explicitne nevyžaduje porušenie právnej povinnosti, pretože poškodený v zodpovedajúcom rozsahu znáša škodu aj vtedy, ak ju vyvolal akýmkoľvek svojím počínaním, či dokonca ak nastala v dôsledku náhody, ktorá sa mu prihodila. Nie je teda povinnosťou škodcu vždy a za každých okolností preukazovať, akú konkrétnu povinnosť porušil poškodený; stačí, ak sa preukáže, že sa poškodený v danej situácii zachoval inak, ako sa to dalo vo všeobecnosti od každého v danej situácii očakávať. Z ustálenej rozhodovacej praxe súdov je zrejmé, že otázka spoluzavinenia usmrtenej osoby je podstatná pri rozhodovaní o výške uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.
Žalovaná v 2.rade sa stotožnila so záverom odvolacieho súdu, ktorý považoval žalobcovi priznanú náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch za neprimerane vysokú, pričom uviedol viaceré kritériá, ktoré je potrebné zohľadniť pri stanovení primeranej výšky nemajetkovej ujmy. Žalovaná poukázala napr. na rozsudok NS SR sp. zn . 4Cdo/171 / 2005 zo dňa 27. 4. 2006, v zmysle ktorého je nepredstaviteľné,

aby výška nemajetkovej ujmy za nedbanlivostný čin presahovala výšku odškodnenia obetí násilných úmyselných trestných činov. S poukazom na § 12 ods. 2, §13 zákona č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov žalovaná v 2.rade uviedla, že v čase vzniku ujmy žalobcu 50-násobok minimálnej mzdy predstavoval sumu 21.750,00 €, a to pre všetkých pozostalých. K nemajetkovej ujme na strane žalobcu došlo v dôsledku nedbanlivostného prečinu žalovaného v 1.rade, za ktorý si odpykal nepodmienečný trest odňatia slobody.
Opätovne žalovaná v 2.rade poukázala na Nález Ústavného súdu SR sp . zn. III. ÚS 288/2017 z 5.12.2017: „Pri určovaní sumy nemajetkovej ujmy musia všeobecné súdy zároveň zohľadňovať svoju vlastnú rozhodovaciu činnosť, a teda v súlade s princípom rovnosti rozhodovať v porovnateľných veciach rovnako a v ich judikatúre by tak mal existovať vzťah priamej úmernosti medzi závažnosťou ujmy a výškou priznanej náhrady." Ako určité kritérium pri stanovení výšky nemajetkovej ujmy môže slúžiť rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sp. zn . 15Co/278/2019 z 24. 2. 2021 , v ktorom posudzovanom prípade rovnako išlo o úmrtie maloletého dieťaťa pri dopravnej nehode, rovnako jediného dieťaťa žalobcov. V danom prípade však išlo iba o 5-ročné dieťa, pričom dopravnú nehodu spôsobil vodič pod vplyvom alkoholu a obaja rodičia v konaní preukázali, že v dôsledku tragédie boli nútení vyhľadať psychiatrickú odbornú pomoc, pričom ich liečba trvala aj v čase vydania rozsudku. Napriek týmto špecifickým okolnostiam súd priznal a považoval za primeranú náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 20.000,- € (z požadovaných 100.000,- €).
Žalovaná v 2.rade tiež uviedla, že žalovaný v 1.rade žalobcovi dobrovoľne poskytol finančné odškodnenie vo výške 1.700,- €, čo žalobca na pojednávaní dňa 21.4.2023 priznal, a mal tiež úprimnú snahu dohodnúť" sa so žalobcom, že mu sám poskytne náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 17.083,50 €, za ktorým účelom žalobcovi doručil návrh na mimosúdne vyrovnanie, ktorý však žalobca odmietol. Existenciu takéhoto návrhu žalobca nerozporoval. Na pojednávaní dňa 7.6.2021 žalobca priznal komunikáciu prostredníctvom SMS správ ohľadne predmetného návrhu. Pokiaľ žalobca tvrdil, že žalovaný v 1.rade ľútosť" iba predstieral a čo sa týka skutku, vinu si nepriznal, žalovaná v 2.rade poukázala na jeho výsluch na pojednávaní dňa 7.6.2021, z ktorého bolo zjavné, že sám je z udalosti otrasený a psychicky ho taktiež veľmi negatívne poznačila. To, že sa bránil v trestnom konaní, mu nemôže byt' na ujmu. K uvedenému sa vyjadril napr. aj Krajský súd v Trnave v rozsudku sp. zn . 23Co/251 /2018 zo dňa 22. 7. 2019, ktorý uviedol: „vodič autobusu zaslal žalobcom spolu so žalovaným 1 (pozn . išlo o jeho zamestnávateľa) kondolenčný list, osobne sa neospravedlnil, vinu a spáchanie skutku v trestnom konaní poprel. Avšak popieranie viny nemožno bez ďalšieho hodnotiť ako konanie zvyšujúce utrpenie poškodených žalobcov 1) až 3), pretože už neprehlbuje samo osebe mieru vzniknutého utrpenia pozostalých, ale ako neutrálny a legitímny výkon práva na obhajobu (rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp zn. 4 Tdo 1402/2015 zo dňa 12.4.2016)“.
Žalovaná v 2.rade zopakovala aj ďalšiu svoju predošlú argumentáciu a uviedla, že na konečnú výšku náhrady nemajetkovej ujmy musí mat' vplyv zohľadnenie spoluzavinenia poškodeného. Dala do pozornosti nedávne rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/252/2021 zo dna 31.3.2022, ktorý konštatoval, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe, keď" nezohľadnil spoluzavinenie nebohého poškodeného, pričom zdôraznil nutnosť" zohľadniť spoluzavinenie poškodeného v priznanej výške nemajetkovej ujmy nielen formálne, ale táto miera sa musí posúdiť aj v skutočnosti . Pritom poukázal na rozhodnutie NS SR sp . zn . 1 Cdo/77/2009 zo dňa 29.10.2010, ako aj na judikát R 29/2001.

14. Z výsledkov vykonaného dokazovania, z výsluchu strán sporu, z vyjadrení právnych zástupcov, z výsluchu svedkyne, z pripojeného trestného spisu, z fotodokumentácie, z lekárskych správ, ako aj z ďalších listinných dôkazov v spise mal súd preukázané, že žalovaný v 1.rade dňa 19.7.2017 okolo 10.25 hod. viedol po ceste č. X/XX v smere od Obce Hozelec do Popradu motorové vozidlo značky Chevrolet Corvette s medzinárodným číslom Spojených štátov amerických - štát New Jersey, EČ: G., číslo podvozku 1Z37L7S434070 kde v rozpore s vodorovným dopravným značením V1a - pozdĺžna súvislá čiara, za ľavotočivou zákrutou, predchádzal pred ním jazdiace nezávislé motorové vozidlo , pričom v km 606,9 v dôsledku neprispôsobenia rýchlosti jazdy svojim schopnostiam, na rovnom úseku cesty, pri zaraďovaní sa pred nezistené vozidlo do pravého jazdného pruhu, nezvládol vedenie vozidla a s týmto dostal bočný šmyk, pri ktorom prešiel do protismerného jazdného pruhu, kde pravou bočnou časťou vozidla v oblasti dverí narazil do prednej časti protiidúceho motorového vozidla továrenskej značky Hyundai Getz, EČ: E. XXXXX vodiča H. I.. Pri nehode spolujazdec žalovaného v 1.rade mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX utrpel prekrvácanie mäkkých pokrývok lebečných, zlomeninu lebečnej klenby, zlomeninu lebečnej spodiny, zakrvácanie medzi mäkké pleny mozgu, odtrhnutie mostu mozgu, roztrhnutie spodinových tepien mozgu, zakrvácanie do komôr mozgu, opuch

mozgu, roztrhnutie väzivového spojenia chrbtice so spodinou lebky s jeho prekrvácaním, zlomeniny kľúčnych kostí a rebier obojstranne, pomliaždenie pľúc, centrálne roztrhnutie pravých pľúc, centrálne roztrhnutie ľavých pľúc, roztrhnutie hrudníkovej srdcovnice, roztrhnutie bránice vľavo, viacnásobné povrchové roztrhnutie pečene, dvojnásobné centrálne roztrhnutie pečene, roztrhnutie až rozdrvenie sleziny, neúplné roztrhnutie ľavej obličky roztrhnutie pravého krížovo-bedrového kĺbu, zakrvácanie do pravej pohrudnicovej dutiny ľavej pohrudnicovej dutiny a brušnej dutiny s centrálnou mozgovou smrťou v dôsledku polytraumatizmu, ktorým na mieste nehody podľahol. Vážne poranenia mal aj vodič oproti idúceho vozidla, H. I..

15. Žalovaný v 1.rade porušil svojím konaním ustanovenia § 3 ods. 2 písm. a), písm. b), § 4 ods. 1 písm. c), § 15 ods. 5 písm. a), písm. b), písm. b), § 16 os. 1 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke. Za toto konanie bol žalovaný v 1.rade uznaný vinným zo spáchania prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona a prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods.2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona a rozsudkom Okresného súdu Poprad sp. zn. 4T 14/2018 z 21.8.2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3To 46/2018 zo 30.4.2019 mu bol mu uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere dvoch rokov, na výkon ktorého bol zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, bol mu uložený trest zákazu činnosti viesť všetky druhy motorových vozidiel na dobu 6 rokov, bol zaviazaný zaplatiť poškodenému A. B. (žalobca) škodu vo výške 583,50 €, so zvyškom nároku na náhrad škody bol A. B. odkázaný na civilný proces.

16. Nebohý mal. A. B. mal v čase nehody dňa 19.7.2017 vek 12 rokov, dňa 24.10.2017 by bol dovŕšil vek 13 rokov. Súd má za to, že bez pochyby v konaní bolo preukázané, že vzťah otca a syna bol citovo veľmi blízky, trávili spolu veľa času, či už v bežné dni, alebo chodili spolu na časté výlety, do hasičského zboru, kde bol žalobca dobrovoľným hasičom. Mal. A. mal množstvo záľub, venoval sa napr. tenisu, celkom dobre sa učil. Bavil ho hokej, mal veľa kamarátov, s ktorými trávil čas po škole. Toto sú vlastne skutočnosti, s ktorými možno spájať väčšinu detí v jeho veku. Či už sú to kamaráti, či záľuby. Určite sa zaujímal o mnohé oblasti života, veď bol v „takom“ veku, vyvíjal sa, bol zdravý, urastený. Určite nie je výnimočné ani to, že s otcom mal blízky vzťah, že si boli navzájom „spriaznené duše“, avšak v danom prípade bol tento vzťah o to silnejší a intenzívnejší, že žalobca bol pre syna vlastne jediným rodičom a mal. Peter pre otca určite najbližším človekom, keďže v čase, keď mal maloletý A. 1,5 roka, odišla od nich jeho matka, a teda družka žalobcu. Následne od takéhoto útleho veku sa o syna ako rodič staral výlučne len žalobca, aj keď za pomoci blízkej rodiny, s ktorou obývali jeden dom. Veľmi intenzívny a krásny vzťah mal maloletý aj s rodičmi žalobcu, teda so svojimi starými rodičmi, s ktorými býval, a tiež so žalobcovými súrodencami. Chodili spolu aj na výlety tak, ako to malo byť aj v piatok, po osudnej strede, kedy k tragickej nehode zavinením žalovaného v 1.rade došlo. Súd uveril všetkým tvrdeniam žalobcu, jeho právneho zástupcu, aj svedkyne, sestry žalovaného. Z ich prezentácie na súdnom pojednávaní (žalobcovej a jeho sestry, ktorý mali s maloletým veľmi blízky a intenzívny vzťah plný vzájomnej lásky a porozumenia) sálal neskutočný smútok, bolesť, trauma zo straty milovaného dieťaťa, čo je ťažké aj slovami opísať a niet najmenších pochýb, že úmrtie tak blízkej osoby zasiahlo do ich osobnostných práv neodstrániteľným a nereparovateľným spôsobom. Došlo k zásahu do osobnostného práva žalobcu a jeho rodiny tak, že bola narušená celistvosť ich súdržnej a harmonickej rodiny a bolo zasiahnuté do ich súkromného a rodinného života, pričom následky sú trvalé a neodstrániteľné, ochudobnenie v citovej oblasti je nenapraviteľné. Došlo u nich k nesmierne závažnej ujme, spočívajúcej v strate milovaného syna, vnuka, synovca, čím sú do budúcna ochudobnení o rodinný život a táto ujma spočíva aj v citovej strate, keď jeho smrťou stratili jeho lásku a radosť s ním prežívanú. Utrpeli aj citovú ujmu spočívajúcu v nepríjemných pocitoch, úzkosti, smútku, zúfalstve a šoku z nečakanej tragickej smrti milovanej osoby. Smrťou nebohého sa im zmenil celý život, pretože s ním žili v šťastnej a spokojnej rodine a tvorili jeden celok, ktorý bol násilne a predčasne z pohľadu ľudského života rozdelený. Žalobca mal v dôsledku danej tragickej udalosti zhoršený zdravotný stav do tej miery, že musel vyhľadať odbornú pomoc, čo bolo preukázané svedeckou výpoveďou jeho sestry, o ktorej súd nepochyboval. Žalobca, ale aj jeho rodina, navždy stratili pocit, že v budúcnosti budú mať osobu, o ktorú sa budú môcť oprieť, s ktorou sa budú môcť tešiť, zdieľať dobré aj horšie veci, s ktorou budú tráviť spoločné chvíle, rôzne sviatky, či už rodinné oslavy, Vianoce a podobne. Ide o tak závažný zásah do práva na ochranu ich osobnosti, že žiadna z morálnych foriem zadosťučinenia nie je postačujúca, preto sú dané predpoklady pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Tento nárok žalobcu v konaní čo do základu ani spochybňovaný stranou žalovaných nebol.

17. Po zrušení prvotného rozsudku súdu prvej inštancie a po vrátení veci odvolacím súdom na ďalšie konanie a nové rozhodnutie sa súd už nezaoberal námietkami žalovanej v 2.rade, ktorých správnosť vyriešenia súdom prvej inštancie bola potvrdená odvolacím súdom. Išlo o vznesenú námietku premlčania žalobou uplatneného nároku, námietku nedostatku pasívnej legitimácie žalovanej v 2.rade, ako aj jej námietku, že nemožno oboch žalovaných zaviazať na náhradu nemajetkovej ujmy spoločne a nerozdielne. V zmysle pokynov a uložených úloh súdom druhej inštancie sa súd zaoberal už len výškou nemajetkovej ujmy, o ktorej pôvodne priznanej v uplatnenej sume 40.000,- € odvolací súd skonštatoval, že sa javí skutočne ako neprimerane vysoká, čo odvolací súd aj podrobne odôvodnil v súlade s existujúcou judikatúrou a kritériami, ktoré je nevyhnutné brať do úvahy a uložil súdu prvej inštancie zohľadniť rozhodovaciu prax súdov v obdobných prípadoch. Rovnako povinnosťou súdu prvej inštancie v zmysle uznesenia odvolacieho súdu bolo zaoberať sa spoluzavinením nebohého s ohľadom na záver vyplývajúci z trestného konania, a to, že nebohý nebol pripútaný bezpečnostným pásom, vyhodnotiť túto skutočnosť s poukazom na ustanovenie § 9 Občianskeho zákonníka a zistiť výsluchom žalovaného, akým spôsobom žalobca v tomto smere inštruoval svojho syna, resp. ako ho inštruoval samotný žalovaný. Úlohou súdu prvej inštancie bolo tiež pri priznaní nemajetkovej ujmy vyhodnotiť zaplatenie sumy 1.700,- € žalovaným žalobcovi.

18. Podľa § 9 Občianskeho zákonníka maloletí majú spôsobilosť len na také právne úkony, ktoré sú svojou povahou primerané rozumovej a vôľovej vyspelosti zodpovedajúcej ich veku.

Podľa § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Podľa § 193 CSP súd je viazaný rozhodnutím ústavného súdu o tom, či určitý právny predpis nie je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavným zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. Súd je tiež viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd. Ďalej je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnuteľný podľa osobitného predpisu, a o tom, kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti.

Podľa § 4 ods.1, ods. 2 písm. a) Zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve. Poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení.

Podľa § 15 ods.1,2 Zákona č. 381/2001 Z.z. náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať. Na premlčanie nároku na náhradu škody proti poisťovateľovi platí rovnaká úprava ako na premlčanie nároku proti osobe, ktorá škodu spôsobila.

Podľa § 420 ods.1,2 Občianskeho zákonníka každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti. Škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú; ich zodpovednosť podľa pracovnoprávnych predpisov nie je tým dotknutá.

Podľa § 422 ods.1 Občianskeho zákonníka Maloletý alebo ten, kto je postihnutý duševnou poruchou, zodpovedá za škodu ním spôsobenú, ak je schopný ovládnuť svoje konanie a posúdiť jeho následky;

spoločne a nerozdielne s ním zodpovedá, kto je povinný vykonávať nad ním dohľad. Ak ten, kto spôsobí škodu, pre maloletosť alebo pre duševnú poruchu nie je schopný ovládnuť svoje konanie alebo posúdiť jeho následky, zodpovedá za škodu ten, kto je povinný vykonávať nad ním dohľad.

Podľa § 422 ods.2 Občianskeho zákonníka Kto je povinný vykonávať dohľad, zbaví sa zodpovednosti, ak preukáže, že náležitý dohľad nezanedbal.

Podľa § 427 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky. Rovnako zodpovedá aj iný prevádzateľ motorového vozidla, motorového plavidla, ako aj prevádzateľ lietadla.

Podľa § 8 ods. 1 veta prvá zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov osoba sediaca na sedadle povinne vybavenom bezpečnostným pásom alebo iným zadržiavacím zariadením je povinná toto zariadenie použiť;

Podľa § 45 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke vodič nesmie dovoliť, aby sa prekročil povolený počet prepravovaných osôb, a podľa svojich možností nesmie pripustiť ani porušenie povinností ustanovených týmto osobám. Každá prepravovaná osoba zodpovedá za dodržiavanie svojich povinností podľa tohto zákona. Za prepravu detí alebo osôb, ktoré pre poruchu zdravia nezodpovedajú za svoje konanie, zodpovedá osoba, ktorá ich sprevádza. Ak také osoby nemajú sprievod, za ich prepravu zodpovedá vodič alebo ním poverená spôsobilá a náležite poučená osoba; to neplatí, ak ide o pravidelnú verejnú dopravu osôb.

19. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka má fyzická osoba právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života, zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti. Ustanovenie § 13 Občianskeho zákonníka, fyzickej osobe dotknutej v jej osobnostnej sfére dáva mimo iného právo požadovať náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch a to za určitých kvalifikovaných podmienok, pričom nevymedzuje súčasne aj hranicu, či už minimálnu alebo maximálnu, pre určenie tejto výšky. Určenie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch má byť primerané a takéto zadosťučinenie sa stáva predmetom voľného uváženia súdu. Pri rozhodovaní vychádza súd z toho, že pre určenie výšky primeraného zadosťučinenia v peniazoch sú v zmysle § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka taxatívne stanovené dve kritéria, a to závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Zisťované okolnosti musia byť nielen na strane pôvodcu zásahu, ale aj na strane postihnutej osoby, teda aký je podiel samotnej postihnutej osoby na priebehu činnosti pôvodcu vyúsťujúcej do neoprávneného zásahu. V súlade s ustanovením § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, nato aby oprávnená osoba mala právo domáhať sa ochrany osobnosti sa vyžaduje a zároveň stačí, aby išlo o neoprávnený zásah do práv na ochranu osobnosti. V prípade existencie takéhoto neoprávneného zásahu ide potom o objektívnu zodpovednosť bez ohľadu na zavinenie. Správanie samej dotknutej osoby pri neoprávnenom zásahu sa stáva právne významným až pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorú výšku určuje súd podľa závažnosti ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Pri existencii zásahu a jeho súčasnom posúdení ako zásahu neoprávnenom je treba vymedziť predovšetkým zodpovedný subjekt za tento zásah.

20. V konaní nebolo sporné, že k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobcu predovšetkým konaním žalovaného v 1.rade došlo. To, že nebohý mal. A. B. nebol v motorovom vozidle, ktoré žalovaný v 1.rade viedol, a s ktorým došlo k predmetnej fatálne nehode pripútaný, bolo preukázané predovšetkým v rámci trestného konania, kde to potvrdili viacerí svedkovia, a uvedená skutočnosť vyplýva aj z rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3To/46/2018-634 zo dňa 30.4.2019 (č.l. 636 rub str. 6 rozsudku sp. zn. 4T/14/2018). To, či nebohého o povinnosti zapnúť si bezpečnostný pás niekto inštruoval, teda či už otec - žalobca, alebo vodič – žalovaný, v konaní preukázané nebolo. Súd postupoval v intenciách rozhodnutia odvolacieho súdu a vypočul k tejto skutočnosti žalovaného, avšak on si na uvedené okolnosti, ani na iné okolnosti v súvislosti s nehodou nepamätal vôbec, len zopakoval ľútosť nad tým, čo sa stalo.. Ani otec nebohého, žalobca, si na uvedené okolnosti nepamätal. Uviedol, že bol pri aute keď syn nastupoval. Ale čo sa dialo potom si skutočne nepamätá. Ako rodič mu povedal, nech dáva na seba pozor. Vzhľadom na vek nebohého, ktorý mal v čase nehody už skoro 13 rokov (o cca 3 mesiace by bol dovŕšil vek 13 rokov) a s poukazom na ust. § 9 Občianskeho zákonníka, s poukazom aj na časté výlety rodiny s maloletým, aj skúsenosti súdu s deťmi v obdobnom veku, mal podľa súdu neb. maloletý A. B. primeranú rozumovú a vôľovú vyspelosť týkajúcu sa povinnosti pripútať sa v aute bezpečnostným pásom. Istú formu spoluzavinenia na fatálnych následkoch teda možno pripísať nebohému, avšak súd

zároveň dáva do pozornosti aj vyššie citované ustanovenie § 45 ods. 1 zákona o cestnej premávke a tam uloženú zodpovednosť vodiča za dodržiavanie povinností prepravovaných osôb a zodpovednosť špeciálne za prepravované deti. Súd má teda zato, že maloletý v jeho veku mal vedieť, že sa v aute má bezpečnostným pásom pripútať, ale určite chlapec v jeho veku bol očarený tým, že si sadol do tak „suprového“ auta, že sa ním ide previezť, čo mohlo mať za následok silné rozrušenie a zabudnutie sa pásom pripútať. Súd je toho názoru, že tu mala nastúpiť zodpovednosť dospelého človeka a vlastne aj jeho zákonná povinnosť, chlapca na to upozorniť a trvať na zapnutí bezpečnostného pásu.

21. Pri úvahe o primeranosti výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je potrebné prihliadnuť na účel tohto inštitútu. Jednou z jeho funkcií je satisfakčná funkcia, ktorá má vyvážiť, resp. zmierniť nepriaznivý následok neoprávneného zásahu. Neoprávnený zásah sa nedá vo forme nemajetkovej ujmy vzniknutej porušením osobnostných práv odstrániť a odškodniť v celom rozsahu a tak kvantifikovať „cenu" súkromia, resp. rodinného života. Je možné len reparovať následky takejto ujmy, pričom účelom tejto náhrady nie je reparácia celej nemajetkovej ujmy, ale výhradne iba zmiernenie jej následkov. Okrem toho, nemajetková ujma má aj preventívno sankčný charakter, ktorý má zásadný vplyv pri postihovaní pôvodcu zásahu, bez ohľadu na zavinenie. Subjektívny prvok zavinenia by mal mať vplyv len pri zohľadňovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Treba zdôrazniť tiež skutočnosť konštatovanú už v trestnom rozsudku, že v osobe žalovaného išlo o extrémne nezodpovedného vodiča, čo sa odrazilo aj na uložení nepodmienečného trestu odňatia slobody. Ako však uviedol aj odvolací súd v rámci tohto prebiehajúceho súdneho konania, prvoinštančný súd správne skúmal okolnosti na strane žalobcu, ktoré mohli mať zásadný vplyv na určenie výšky nemajetkovej ujmy, pri určení výšky nemajetkovej ujmy ale treba zobrať do úvahy kritériá tak na strane poškodeného, ako aj na strane škodcu. Na strane škodcu ide o postoj páchateľa (ľútosť, náhrada škody, ospravedlnenie), majetkové pomery páchateľa, miera zavinenia, resp. spoluzavinenia zomrelého. Je potrebné na strane páchateľa zohľadniť, najmä pri trestných činoch, kde páchateľ z nedbanlivosti zavinil smrteľný následok to, aby uložená povinnosť nemala pre páchateľa doživotné likvidačné následky, t. j. znemožňovala mu viesť znesiteľný a ľudsky dôstojný život. V súvislosti s výškou priznanej náhrady existuje množstvo súdnych rozhodnutí. Určitým merítkom pri stanovení tejto výšky môže byť napr. aj rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva v prípade Kontrová c/a Slovenská republika, na základe ktorého bola sťažovateľke priznaná nemajetková ujma 25.000 EUR za to, že nekonaním štátnych orgánov bolo zasiahnuté do jej osobnostných práv usmrtením jej oboch maloletých detí, pričom v danom prípade došlo k absolútnemu rozvráteniu jej rodinného života, keďže boli usmrtené obe jej dcéry a sťažovateľka iné deti nemala. Rovnako určitým kritériom môže byť aj odškodňovanie obetí trestných činov (zákon č. 274/2017 Z.z.), kde však k smrti dochádza v dôsledku úmyselného (násilného) trestného činu, teda nie nedbanlivostného, ako je v tomto prípade. Ako uviedla aj žalovaná v 2.rade, ako určité kritérium pri stanovení výšky nemajetkovej ujmy môže slúžiť rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sp. zn . 15Co/278/2019 z 24. 2. 2021 (teda pomerne nedávne rozhodnutie), kde rovnako išlo o úmrtie maloletého dieťaťa pri dopravnej nehode, rovnako jediného dieťaťa žalobcov. V danom prípade však išlo iba o 5-ročné dieťa, pričom dopravnú nehodu spôsobil vodič pod vplyvom alkoholu a obaja rodičia v konaní preukázali, že v dôsledku tragédie boli nútení vyhľadať psychiatrickú odbornú pomoc, pričom ich liečba trvala aj v čase vydania rozsudku. Napriek týmto špecifickým okolnostiam súd priznal a považoval za primeranú náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 20.000,- € (z požadovaných 100.000,- €). Súd teda vychádzal tak z judikatúry, na ktorú poukázal aj odvolací súd, ako aj z novšej judikatúry, na ktorú poukázala žalovaná v 2.rade.

22. Súd si nemyslí, že ľútosť žalovaného bola len predstieraná, keďže v počiatkoch po vznesení obvinenia a v rámci trestného konania svoju vinu popieral. Ako sám uviedol, nepamätá si nič z okolností ohľadom nehody, avšak nepochybne sa snažil aspoň nejakým spôsobom zmierniť neodčiniteľný následok svojho konania, keď jednak uhradil žalobcovi sumu 1.700,- € za pomník, ktorý synovi dal žalobca spraviť (čo žalobca potvrdil) a tiež sa s ním snažil mimosúdne dohodnúť na zaplatení sumy 17.083,50 € ako náhrady nemajetkovej ujmy, za ktorým účelom žalobcovi doručil návrh na mimosúdne vyrovnanie, ktorý však žalobca odmietol. Existenciu takéhoto návrhu žalobca nerozporoval. Ľútosť nad následkami, ktoré nehodou nastali prejavil aj na súdnych pojednávaniach. Jeho právo zvoliť si podľa neho vhodnú obhajobu v rámci trestného konania mu súd nemôže uprieť.

23. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, ktorými sa súd zaoberal aj v intenciách rozhodnutia krajského súdu, riadiac sa ním vysloveným právnym názorom, pri zohľadnení spoluzavinenia nebohého, pri zohľadnení zaplatenej sumy žalobcovi žalovaným vo výške 1.700,- € a pri zohľadnení rozhodovacej praxe súdov týkajúcej sa obdobných prípadov, súd priznal žalobcovi nárok na náhradu nemajetkovej

ujmy vo výške 20.000,- €. Súd považuje za cynické tvrdiť, že sa mal žalobca presvedčiť, aký je žalovaný šofér, teda že má bohatý priestupkový register s dopravnými priestupkami. Išlo o človeka, ktorého poznal asi rok, bol partnerom jeho švagrinej, komunikovali spolu a v snahe potešiť syna sa ho opýtal, či mu neurobí radosť a neprevezie ho, z čoho bol chlapec v jeho veku určite nadšený. Kto by si a ako vôbec zisťoval, aký má dotyčná osoba priestupkový register, teda aké má v ňom záznamy o dopravných priestupkoch? Nakoniec išlo len o krátku cestu (Hozelec je hneď prvou dedinou za Popradom, vzdialenou cca 5 km, možno ani toľko nie), ktorá sa však žiaľ predovšetkým vinou žalovaného v 1.rade, kvôli porušeniu jeho zákonných povinností vyplývajúcich zo zákona o cestnej premávke, skončila najtragickejšie ako mohla pre žalobcu, jeho syna a celú rodinu.

24. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti a v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

25. Podľa § 255 ods. 1 C.s.p., súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

Podľa § 262 ods. 1 C.s.p. o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

26. Žalobca bol v konaní plne úspešný čo do základu, priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy závisela od úvahy súdu, a preto má právo na náhradu trov konania voči neúspešným žalovaným v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením vydaným súdnym úradníkom.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Poprad na Krajský súd v Prešove.

Ř Podľa § 363 C.s.p. v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Ř Podľa § 364 C. s. p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ř Podľa § 365 ods. 1 C. s. p. odvolanie možno odôvodniť len tým, že :
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ř Podľa § 365 ods. 2 C.s.p. odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Ř Podľa § 365 ods. 3 C.s.p. odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno i meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ř Podľa § 366 prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak:
a) sa týkajú procesných podmienok,
b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
d) ich odvolateľ bez svojej ujmy nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ř Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Ř Ak povinný dobrovoľne nesplní to, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený

môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).